

Energidepartementet
postmottak@ed.dep.no

Dato: 12.03.2024

Vår ref: 2024/85
Saksbehandler: BAG
Deres ref: 24/34

Høring om EUs energieffektiviseringsdirektiv fra 20 september 2023

Fortidsminneforeningen viser til *Høring om EUs energieffektiviseringsdirektiv fra 20 september 2023*. Fortidsminneforeningen ber regjeringen ta aktive grep for å sikre bærekraftig energioppgradering av den historiske bygningsmassen ved implementeringen av direktivet, med mål om å halvere utslippene i denne kategorien. Fortidsminneforeningen foreslår følgende hovedpunkter:

- 1) Historiske bygninger bygget før 1960 unntas fra hovedregelen om energioppgradering
- 2) Midler til energioppgradering kanaliseres til ordninger for små og mellomstore tiltak.

Foreningen viser særlig til art. 6 *Exemplary role of public bodies' buildings*, og kravet om 3 % årlig renovering av det offentlige bygningsmasse. Statene kan gjennomføre mindre inngripende krav for:

- (a) buildings officially protected as part of a designated environment, or because of their special architectural or historical merit, in so far as compliance with certain minimum energy performance requirements would alter their character or appearance unacceptably*
- (c) buildings used as places of worship and for religious activities.*

I tråd med punkt a) kan bygninger med historiske verdier, uavhengig av vernestatus, gis unntak. Det bør likevel være et mål å halvere energibruken innen denne kategorien, men med tilpassede tiltak i tråd med vernehensynene. Foreningens punkt 1) er begrunnet med eldre bygningers fysikk og ny kunnskap om effektive tiltak i tråd med verneverdiene. Det er ikke tilstrekkelig med et unntak for fredete eller formelt vernede hus. Majoriteten av bygningsarven er ikke formelt vernet, men har høye verneverdier som må bevares. Eksempler på dette er Riksantikvarens NB! -områder, lokale kulturminneplaner og verdifulle kulturmiljøer for lokalbefolkning og frivillige organisasjoner. Ved implementeringen av direktivet mener Fortidsminneforeningen derfor det bør settes en grense ved 1960, i tråd med dokumenterte endringer i byggeteknikk og bygningsfysikk, og hvilke tiltak som er mest effektive.

Punkt 2) viser derfor til at energioppgradering innen denne gruppen må skje gjennom små og mellomstore tiltak, og øremerkede midler til slike ordninger. En rekke undersøkelser gjort på eldre hus viser at vi med små og mellomstore tiltak kan oppnå en halvering av energibruken, vi viser særlig til SINTEF-rapporten [Grønt er ikke bare en farge](#). For å nå klimamålene er bevaring og oppgradering av historiske bygninger dermed viktige miljøpolitiske tiltak. Byggenæringen bruker 40 % av materialressursene i samfunnet, og står for rundt 16 % av norske klimagassutslipp.¹ Når enkle tiltak for energisparing i eldre bygg og istandsetting har vist seg mer klimalønnsomt enn «grønne» nybygg og inngripende energioppgradering, nytter bygningsvern som klimaløsning. I Fortidsminneforeningen har vi vist dette i istandsettingen av tømmervillaen [Jorderik på Lillehammer](#). Gjennom enkle og lite inngripende tiltak senket vi klimautslippene for de neste 60 årene med 64%, og energibehovet med 44%, viser en rapport fra [Asplan Viak i 2021](#), utført for Innlandet fylkeskommune.

Med vennlig hilsen

Ola Harald Fjeldheim
Generalsekretær
Fortidsminneforeningen